

Motion till riksdagen 2023/24:1765

av **Michael Rubbestad (SD)**

Ansvarsfrihet och anmärkning i kommunallagen (2017:725)

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda kommunallagens (2017:725) lydelse om ansvarsfrihet och anmärkning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I 5 kap. 24 och 25 §§ kommunallagen (2017:725) avhandlas ansvarsfrihet och anmärkning. Nuvarande lagtext är sannolikt formulerad utifrån förutsättningen att det finns en styrande majoritetskonstellation med en eller flera oppositionskonstellationer vid sidan av. Som Kommunsverige ser ut i dag blir det dock allt vanligare att minoritetsstyren uppstår där en majoritet tillåter en minoritet att leda en kommun.

I händelse av att den samlade oppositionen så önskar kan en missförtroendeförklaring av ett styre ske genom en icke beviljad ansvarsfrihet, även helt utan saklig grund och trots att såväl lekmanrevision som auktoriserad revision konstaterat att inga brister noterats, av den enkla anledningen att det finns en majoritet i fullmäktige.

24 § Fullmäktige ska vid ett sammanträde före utgången av juni månad året efter det år som revisionen avser, besluta om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras. Beslutet ska motiveras om det inte är uppenbart obehövt.

Om revisorerna enligt 12 kap. 13 § riktat anmärkning mot en nämnd eller en fullmäktigeberedning eller mot enskilda förtroendevalda i sådana organ, ska fullmäktige besluta om även fullmäktige ska rikta anmärkningen. Fullmäktige får rikta anmärkning även om revisorerna inte gjort det. Beslut om anmärkning ska motiveras.

Trots avsaknad av skäl kan beslut om icke beviljad ansvarsfrihet fattas, vilket sedan kan resultera i att skadeståndstalan ska väckas, återigen även om varken ekonomiska eller formella brister har konstaterats.

25 § Om ansvarsfrihet vägras, får fullmäktige besluta att skadeståndstalan ska väckas.

En ledamot som inte beviljas ansvarsfrihet kan därefter få sitt uppdrag som fullmäktigeledamot återkallat i enlighet med 4 kap. 9 § kommunallagen (2017:725).

9 § Fullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige, om den förtroendevalde

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Kommunallagen (2017:725) som den i dag är utformad kan således missbrukas av en samlad majoritetsopposition för att på tveksamma grunder avslå ansvarsfrihet, väcka skadeståndstalan samt återkalla uppdraget för en eller flera ledamöter.

Möjligheten för fullmäktige att rikta anmärkning trots att inte revisionen konstaterat några brister bör med hänvisning till demokrati och transparens kvarstå, men kommunallagen (2017:725) behöver revideras på sådant vis att möjligheten inte kan missbrukas, varför jag föreslår att kommunallagen utifrån detta hänseende behöver utredas och revideras i enlighet med motionens intention.

Michael Rubbestad (SD)